

Hemşirelik Eğitim Programları
Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Association for Evaluation and Accreditation of
Nursing Education Programs

HEPDAK ÖZDEĞERLENDİRME RAPORU

HAZIRLARKEN DİKKAT EDİLMESİ

GEREKEN KONULAR

HEPDAK ÖZDEĞERLENDİRME RAPORU HAZIRLARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

HEPDAK tarafından değerlendirilecek hemşirelik programları, özdeğerlendirme raporlarını (ÖDR) HEPDAK'ın belirlemiş olduğu ÖDR'na göre hazırlamalı ve HEPDAK standartlarının nasıl karşılandığını kanıtlarıyla açıklamalıdır. Kullanılacak ÖDR formatı ve HEPDAK standartları ile ilgili HEPDAK belgelerine **HEPDAK** web sitesinden (<http://www.hepdak.org>) erişilebilir. Değerlendirme, ağırlıklı olarak ÖDR üzerinden yapılacağından, ÖDR'nun titizlikle hazırlanması önemlidir. Raporun içeriğinde tutarsızlıkların yer almamasına dikkat edilmelidir. Rapor, okunması ve anlaşılması kolay bir dille hazırlanmış olmalı ve tüm bilgiler belgelere dayandırılmalıdır.

HEPDAK'a sunulacak ÖDR'nun hazırlanması sırasında aşağıdaki durumların göz önüne alınması değerlendirme sürecinin daha sağlıklı işlemesine katkıda bulunacaktır:

- **ÖDR (ana metin)** içeriğinde;

A. Programa ilişkin genel bilgiler

B. Değerlendirme özeti-standartların karşılanma durumu bulunmalıdır.

Hazırlanan ÖDR 1-10 Temmuz tarihleri arasında Hemşirelik Bilgi Sistemi (HEMSİS)'ne yüklenecektir. HEMSİS'e HEPDAK sayfasından giriş yapılabilir. Programın belirleyeceği HEMSİS sorumlusu kendisine verilecek olan şifre ile HEMSİS'e girilip, veri girişi yapabilecektir. Tüm belgeler sistem üzerinden HEPDAK'a iletilecektir. Basılı ya da USB ile hiçbir belge HEPDAK'a gönderilmemelidir. Ön inceleme sonrası programlardan istenen ek bilgi ve kanıtlarda HEMSİS'e yüklenecektir.

ÖDR hazırlarken aşağıdaki konulara dikkat edilmesi süreçlerin kolaylaştırılması açısından önemlidir:

- ÖDR'ı standart ve alt standartlara göre hazırlanmalıdır.

- ÖDR Ariel, 10 punto ve tek aralıklı yazılmalıdır.

- ÖDR ana metni, **80** sayfadan fazla olmamalıdır. Kurumda, ikinci öğretim programı ya da hemşirelik eğitimi veren başka bir birinci öğretim programı varsa normal öğretim programlarından ayrı bir ÖDR hazırlanmalıdır. Normal ve ikinci öğretim programı başvurularında ana metin toplam **100** sayfayı aşmamalıdır. Giriş ve ekler bu sayfa sayısının dışındadır.

- İlk kez değerlendirme için (Genel değerlendirme) yapılan başvuruda HEPDAK sayfasında yer alan Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzunun son sürümü kullanılmalıdır. Ara değerlendirme için yapılan başvuruda ise ilk değerlendirmede kullanılan sürüm kullanılmalıdır.

- ÖDR içinde verilen tabloların numaraları ve başlıkları kesinlikle değiştirilmemelidir.
- ÖDR'nda belirtilenler dışında da gerekli yerlerde tablolar kullanılmalıdır. Bu tabloların numaralandırılmasında ilgili Standartın ÖDR yer alan tablo sayısından sonraki ilk sayı kullanılmalıdır (Örneğin; Standart 2'nin ÖDR içindeki tablo sayıları 2.1 ve 2.2'dir. Kurumun ekleyeceği tablolar 2.3'den başlamalıdır).
- EK'lere konulacak bilgi ve belgelerin, programın HEPDAK standartlarına uyumunu gösterecek özellikte olmasına dikkat edilmelidir.
- Kurum web sayfasında bulunan katalog, el kitapları, yönetmelik, yönerge gibi belgeler eklere konulmayıp, web linkleri rapora köprü ile eklenmelidir.
- ÖDR ana metninde belirtilen EK'ler için metin içinde köprü oluşturulmalıdır ve açılıp açılmadığı kontrol edilmelidir.
- Web linklerinin ulaşılır olup olmadığı ve köprülerin açılıp açılmadığı mutlaka kontrol edilmelidir.
- EK'lere konulması gerekmeyen, ancak ziyaret sırasında kullanılacak olan odada hazır bulundurulması gereken diğer belgeler şunlardır: toplantı raporları, öğrenci ödevleri ve sınav kağıtları, öğrenci ve paydaşlarla ilgili anketler ve değerlendirme takımının hazır bulundurulmasını isteyeceği belgeler.
- Gelişim Standartları içinde mutlaka açıklama yazılmalıdır.
- Genellikle programların ÖDR'nu hazırlama sürecinde, her bir standart farklı bir grup tarafından çalışıldığından ÖDR'nun bütününde tutarsızlıklar ve gereksiz tekrarlar yaşanmaktadır. Bu nedenle ÖDR'nun bütünü tek bir kişi tarafından gözden geçirilmesi önerilmektedir. Bu aşamada rapordaki gereksiz ayrıntı ve tekrarlar çıkarılmalıdır.
- **İkinci öğretim programlarının değerlendirilmesi:** HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi uyarınca, bir kurumdaki ikinci öğretim programları adları ve içerikleri birinci öğretim programları ile aynı ya da benzer olsa bile, ayrı program olarak değerlendirilecektir. Dolayısıyla, kurumların ikinci öğretim programları için ayrı ve bu programlara özgü ÖDR'ları hazırlanması gerekmektedir. Tüm HEPDAK standartlarının (özellikle program çıktılarının tüm ayrıntıları ile) nasıl sağlandığına ilişkin verilerin ve kanıtların (özellikle programın ölçme- değerlendirme-geri besleme sonuçlarını içerecek şekilde) hem normal öğretim programları hem de ikinci öğretim programları için ayrıştırılmış, ancak programların birbirleri üzerindeki etkileriyle birlikte irdelenmiş olarak ayrı ayrı belgelenmesi gerekmektedir. Başvurunun her iki program için birlikte veya ayrı ayrı yapılmış olması programlar arası etkileşimin irdelenmesi gereğini ortadan kaldırmaz.
- **Kullanılan ölçme-değerlendirme-iyileştirme süreçleri ile ilgili açıklamalar:** HEPDAK değerlendirmesine başvuran bir hemşirelik programının, program amaçları ve program

çıktıları başta olmak üzere, tüm HEPDAK standartlarının gereklerini düzenli olarak ölçmek, değerlendirmek ve sürekli iyileştirmek için belgelere dayalı bir kalite güvence ve iyileştirme sistemi kurmuş ve çalıştırıyor olması beklenmektedir.

Kurumun bu sistem kapsamında kullanmakta olduğu **ölçme-değerlendirme-iyileştirme süreçlerinin ÖDR’da ayrıntılı olarak açıklanması** programın HEPDAK tarafından daha sağlıklı bir biçimde değerlendirilmesine yardımcı olacaktır.

- **Standart 1 ve Standart 2 ile ilgili açıklamalar:** Standart 1’de tanımlanmış olan program amaçlarının, öğrencilerin mezuniyetten sonra yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlaması gerektiği unutulmamalıdır. Standart 2’de (program çıktıları) ise, bu amaçlara ulaşabilmeleri için öğrencilerin mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlanmalıdır. **Çıktılarla amaçlar arasındaki ilişkiler ve eğitim programındaki derslerin çıktılarıyla program çıktıları arasındaki bağlantılar, gerçekçi bir değerlendirmeyle ortaya konulmalıdır.** Program amaçlarının, **HEPDAK çıktıları olarak ifadesi bir yetersizlik** olarak değerlendirilmektedir.
- **Program çıktılarına ilişkin kanıtlar:** HEPDAK değerlendirmesine başvuran bir hemşirelik programının HEPDAK standartlarını karşıladığını gösterebilmesi ve bu bağlamda **Standart 2 kapsamında tanımlanan program çıktılarının sağlandığını kanıtlaması** beklenmektedir. Program çıktılarını ölçmek ve bu çıktıların sağlandığını kanıtlamak için **tek basına anketlerin kullanılması yeterli değildir** ve bu durum HEPDAK tarafından **yetersizlik** olarak değerlendirilir. Dolayısıyla, programlarını HEPDAK değerlendirmesine hazırlayan kurumların, bu konuya özellikle dikkat etmeleri ÖDR’larında anketler dışında ve **özellikle öğrenci çalışmalarına dayandırılmış doğrudan ölçme yöntemlerinin kullanımını somut olarak açıklamış ve belgelemiş olmaları sağlıklı bir program değerlendirmesi yapılabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.** Eğitim programı içindeki derslerin öğrenme çıktılarının program çıktılarına katkısı somut ve ölçülebilir yöntemlerle belirlenmeli ve kanıtlanmalıdır. Her çıktının başarıma düzeyinin en az iki ölçme yöntemi kullanılarak kanıtlanması önerilmektedir.
- **Sürekli iyileştirmeye ilişkin kanıtlar:** HEPDAK değerlendirme standartlarından Standart 8 (Sürekli İyileştirme) kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesi için kullanıldığını gösteren kanıtları sunması gerekmektedir. Bu iyileştirme başta Standart 1 (Program Amaçları) ve Standart 2 (Program Çıktıları) ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm iyileştirmeye açık alanları ile ilgili sistematik bir biçimde toplanmış somut verilere dayanmalıdır. Özellikle de, Standart 2 için ölçme-değerlendirme-iyileştirme çevriminin en az bir kez kapatıldığının ve ölçme-değerlendirme sonuçlarından yola çıkarak, geri besleme yoluyla eğitimde iyileştirme yapıldığının ÖDR’da tüm ayrıntılarıyla belgelenmiş olması beklenmektedir.